

MAGASINET

N O V E M B E R 2 0 0 3

HOVED PERSONERNE

AKTIVERINGENS NYE DAGSORDEN

- Kontanthjælpsmodtagerne
kan **meget mere**,
end man og de selv tror

Hvad er det, Koordinationsudvalget vil med *Hovedpersonerne*?

Koordinationsudvalget har med *Hovedpersonerne* ønsket at

LYTTE TIL BORGEREN
SÆTTE BORGEREN I CENTRUM
TILKENDEGIVE LIGEVÆRDIGHED
SE MULIGHEDER I STEDET FOR BEGRÆNSNINGER
SYNLIGGØRE MULIGHEDERNE FOR ARBEJDSFASTHOLDELSE
SKABE RUM FOR EN KONSTRUKTIV DIALOG
BYGGE BRO MELLEML BORGER OG FORVALTNING
GØRE BARRIERER OG PROBLEMER TIL ET FÆLLES ANSVAR

Man kan også sige det på en helt anden måde: Koordinationsudvalget har med *Hovedpersonerne* ønsket at gøre det, som gode gamle Søren Kierkegaard har anbefalet:

"At man, når det i sandhed skal lykkes én at føre et menneske hen til et bestemt sted, først og fremmest må passe på at finde ham der, hvor han er, og begynde der."

Virksomhedskonsulent Gyda Otzen, Koordinationsudvalget for Aarup, Tommerup og Vissenbjerg Kommuner.

**HOVED
PERSONERNE**

Hovedpersonerne er udgivet i forbindelse med et projekt af samme navn. / **Redaktion**, idé og tekst: Hans Lassen,

Konsulentfirmaet Sisyfos. / **AD og Graffisk design**: Lars Lauge. / **Foto**: Søren Skarby. / **Tryk**: tryk team svendborg a/s. / **Udgivet** november 2003. /

Magasinet kan bestilles ved at kontakte virksomhedskonsulent Gyda Otzen (mobil 20691828 eller 64472721, lokal131) eller downloades fra Vissenbjerg Kommunes hjemmeside (www.vissenbjergkommune.dk) eller konsulentfirmaet Sisyfos' hjemmeside (www.sisyfos.org) / **Oplag**: 1000 / **Tak** til følgende

sponsorer: Frisør Johnny Sten, tøjforretningerne Mr. M og Sorbet i Svendborg, Bukkehave A/S og Hvidkilde Gods.

Hvad er Hovedpersonerne?

Hovedpersonerne er et metodeudviklingsprojekt, som i praksis afprøver i hvor høj grad og indenfor hvilke rammer ledige kontanthjælpsmodtagere, der er i målgruppen for fleksjob, selv er i stand til at finde job.

Bag projektet står Koordinationsudvalget for Aarup, Tommerup og Vissenbjerg Kommuner, konsulentfirmaet Sisyfos varetager projektledelsen, og Arbejdsmarkedsstyrelsen finansierer det.

I projektet deltager 10 kontanthjælpsmodtagere fra de 3 kommuner - konsekvent kaldt for hovedpersoner - med en gennemsnitsalder på 46 år og en kønsfordeling på 4 kvinder og 6 mænd. Alle hovedpersoner er i målgruppen for fleksjob, det vil sige, at deres arbejdsevne er nedsat af fysiske, psykiske eller sociale grunde, hvorfor de ikke er i stand til at varetage et job på ordinære fuldtidsvilkår på arbejdsmarkedet. Hovedpersonerne har i gennemsnit været i kontanthjælpssystemet i 7.2 år.

Projektet startede op med et grundkursus på 4 uger i april/maj 2003 med et tredelt formål. For det første skulle hovedpersonerne udrustes med *Troen* på, at det kan lade sig gøre at finde en plads på fremtidens arbejdsmarked. Dernæst skulle de have *Pakken*. Det vil sige, at de skulle informeres så meget om fleksjob, at de kunne snakke med om, hvad det var for noget. Og endelig handlede det om at opbygge *Gruppen*, således at hovedpersonerne blev for-

bundet med hinanden og derved fik mulighed for at motivere hinanden og bruge hinandens netværk i job-søgningen.

De mere konkrete elementer i grundkurset var: biografisk værksted, ansættelsessamtaler, virksomhedsbesøg, teambuilding, personprofil, fleksjobprofil, fleksjobreglerne, kompensationslovgivningen indenfor AF-området m.v.

Efter grundkurset gik hovedpersonerne i gang med at søge job, såvel på egen hånd som ved, at de hjalp hinanden. Parallelt hermed er der blevet gennemført en række erfaringsudvekslingsmøder, hvor hovedpersonerne har gjort status med hensyn til, hvor langt de er kommet med at finde job. Til hele forløbet har der været koblet en virksomhedskonsulent fra Koordinationsudvalget for Aarup, Tommerup og Vissenbjerg Kommuner. Derved er hovedpersonernes netværk blevet markant udvidet.

Succeskriterierne for projektet er ikke at øge tilgangen af nye fleksjob, men derimod at eksperimentere med metodeudviklingen med et fokus på hovedpersonernes selvberende ressourcer.

Projektet løber til den 31.12.03, og dets foreløbige resultater kan oktober 2003 beskrives således:

Det er lykkedes på grund af projektets erfaringer at udvikle et bud på en ny metode, den såkaldte cellemetode, hvis formål er at styrke hovedpersonernes selvberende ressourcer i jobfindingen. Den er nærmere beskrevet på side 27-30

Alle hovedpersoner, der er med i projektet, er fra at være mere eller mindre skeptiske i starten blevet meget motiveret for at komme ud på arbejdsmarkedet, hvilket ikke mindst skyldes, at de har været gode til at motivere hinanden.

Det har vist sig, at ca. halvdelen af hovedpersonerne er i stand til at finde job på egen hånd, enten helt alene eller ved at andre hovedpersoner hjælper til, og hvor det eneste, de mangler, er råd og vejledning.

Den anden halvdel har behov for konsulenthjælp for at finde job, hvilket ikke skyldes manglende motivation, men en lang række andre faktorer.

Indhold

Leder: Aktiveringens nye dagsorden

Historier

Michael Weber: *Jeg investerer altid mig selv 100%*

Janni Hansen: *Jeg vil give min bare røv væk for at andre får det godt*

Poul Erik Jørgensen: *Livet er en lang række af spændende udfordringer*

Freddy Jensen: *Det er rigtig godt*

Arne Jacobsson: *Jeg er ærlig og har aldrig gjort nogen noget ondt*

Jørgen Broholm: *Jeg vil gerne gøre en forskel*

Hvad har *Hovedpersonerne* betydet for dig?

Cellemetoden

Hvordan får flere kontanthjælpsmodtagere et arbejde?

Leder: Aktiveringens nye dagsorden

Tag folk alvorlig. Mød dem med respekt. Det vil sige se og lytte til dem dér, hvor de er. I øjenhøjde og ikke alle mulige andre steder og med alle mulige andre dagsordner. Lev dig ind i det menneske, du møder, og dermed den livsbagage – det dyrebareste af alt – du står overfor. Og tro på, at alle mennesker elsker at gøre nytte, det vil sige gøre noget, som man selv kan se, at andre kan bruge til noget.

Så enkelt kan det siges, og så enkelt – og svært – er det.

Det er sagt mange gange før. Så det er ikke spor nyt at sige det. Det nye består måske i et forpligtende forsøg på i praksis at gøre noget ved det og prøve at udforske, hvad det er for nogle rammer, der skal til for at realisere en sådan målsætning.

Hovedpersonerne er et sådant forsøg.

Ideen til *Hovedpersonerne* kom til verden i form af en undren. Nemlig en undren over, at hvis man er ledig indenfor AF-systemet, er der ingen tvivl om forventningerne til, at den enkelte ledige selv søger job. Men hvis man er ledig som kontanthjælpsmodtager, sker der mange gange det, at disse forventninger til den enkelte ledige forsvinder som dug for solen. Og det gælder i særlig grad, hvis vi er indenfor det område, der hedder job på særlige vilkår. Her skal man virkelig lede længe efter forventninger til det enkelte menneske.

Hvordan kan det være, at vi har indrettet os så "tåbelig"? Hvad er det for et menneskesyn, der ligger bag? Er det virkelig sådan, at vi opfatter mennesker på kontanthjælp som nogle, der har så få ressourcer, at de ikke selv kan tage ansvaret, enten alene eller sammen med andre? Forhåbentlig ikke. Men hvis det er sådan, så er det et ualmindeligt farligt menneskesyn, fordi

det er med til at fastholde mennesker i passivitet, klientgørelse og tilskuermentalitet.

Der er selvfølgelig forskel på kontanthjælpsmodtagere som på mennesker i det hele taget. Der vil nok altid være nogle kontanthjælpsmodtagere, der har meget svært ved selv at tage ansvaret for deres egen fremtid. Ingen tvivl om det. Men langt de fleste kan gøre det, enten stort set helt alene, og hvor de blot mangler et lille kærligt spark bag i, eller i et tæt aktionsfællesskab med sagsbehandlere og jobkonsulenter.

Hovedpersonerne påstår således, at kontanthjælpsmodtagerne har mange flere ressourcer, end man og de selv tror, og at de hellere end gerne vil ud og gøre nytte ved at udføre meningsfulde opgaver på arbejdsmarkedet. Og

at disse ressourcer kun "venter" på at blive frigjort og komme i spil.

Denne påstand er det centrale budskab i dette magasin. Og det er meget vigtigt at komme ud med dette budskab. Ikke mindst når man tager i betragtning, at der er mange stereotyper myter i omløb: "Kontanthjælpsmodtagerne kan stort set ikke noget på egen hånd." "De er kun interesseret i at modtage passiv ydelse og ikke gøre noget aktivt for samfundet." "En ikke ubetydelig del af dem, der er på kontanthjælp i dag, er så svage, at de aldrig får nogen fremtid på arbejdsmarkedet." Og så videre.

I dette magasin kan man læse mere om *Hovedpersonerne*, som vil gøre op med disse myter. Først og fremmest kan man læse meget personlige portrætter af nogle af de hovedpersoner, der er med i projektet. Endvidere kan man bagerst i magasinet læse et bud på en ny metode i aktiveringen, den såkaldte celled metode, som er udviklet i forlængelse af projektet. Og endelig kan man på bagsiden læse hovedpersonernes bud på en bedre aktiveringsindsats.

God læselyst.

Ole Nielsen, formand for
Koordinationsudvalget for Aarup,
Tommebjerg og Vissenbjerg Kommuner
Hans Lassen direktør for Konsulentfirmaet
Sisyfos.

Historier

Når projekter løber af stablen, skabes der en masse historier, som mange gange er det, man husker om det enkelte projekt. Disse historier er ofte mere end noget andet med til at forme projektets identitet og forløb. Der er desværre langt fra plads til at fortælle alle de historier, der har haft betydning for *Hovedpersonerne*, hvorfor det kun er nogle af dem, der fortælles her.

Da hovedpersonerne fandt ud af, at det jo er i pauserne, at det hele sker!

Grundkurset blev afviklet med nogle guddommelige pauser. Helt fra starten af opfordrede kursuslederen til, at hovedpersonerne virkelig brugte pauserne til at arbejde videre med det, der skete inde i det officielle kursusrum. Og da flere og flere hovedpersoner fortalte om deres liv inde i det officielle kursusrum, gav det anledning til masse af omsorg og opfølgende spørgsmål, kommentarer og uddybninger i pauserne, som hovedpersonerne havde helt for sig selv. Pauserne viste sig på den måde at få afgørende betydning for den proces, hvor gruppen blev røstet sammen og lærte hinanden at kende.

Da bordene kom tilbage!

Grundkurset startede, uden at hovedpersonerne havde borde foran sig. Der var kun stole, som var sat op i en halvcirkel. Det gav anledning til en del utilfreds blandt hovedpersonerne, som var interesseret i, at bor-

dene kom tilbage. På kursets 2. dag fortalte kursuslederen, at det var muligt i nogle situationer at yde støtte til ergonomisk indretning af arbejdspladserne. Den greb en af hovedpersonerne, som uden at fuldføre sætningen sagde: "Nu, når du nævner det der med ergonomien, så var det måske en idé...." uden at fuldføre sætningen. Kursuslederen svarede med en sætning, der heller ikke blev fuldført: "Ja, det var det måske...." Og i løbet af en række splitsekunder havde alle hovedpersoner rejst sig og hentet bordene (de stod i gangen lige udenfor kursusrummet) og lynhurtigt fået dem bragt tilbage i en hestesko-opstilling. Det var teambuilding, der ville noget! Hovedpersonerne mærkede kraften – den kraft, de har, hvis de står sammen og hjælper hinanden og på den måde får tingene til at ske. Og det fik stor betydning for det videre projektforløb.

Da kommunerne troede, at de var gået forkert!

Midtvejs i kursusforløbet skulle kommunerne på besøg. Formålet var, at hovedpersonerne fik lejlighed til at

møde kommunen på en anden måde end aksens med de 4 øjne, det vil sige, hvor de sidder alene på et kontor overfor en sagsbehandler eller en jobkonsulent. Formålet var også at finde ud af, hvordan kommunernes administrative myndighedsapparat mest effektivt kunne blive koblet på projektet. Kommunerne vil komme forbi kl. 11.00. Og om morgenen fortalte kursuslederen, at han havde tænkt sig, at det var hovedpersonerne selv, der skulle stå for at arrangere besøget, der alt i alt varede 3 timer. Det vil sige, at de skulle finde ud af, hvordan det skulle organiseres, hvad der skulle ske, og hvem der skulle byde velkommen og være tovholder på besøget. Det var fantastisk at opleve, hvordan hovedpersonerne meget handlekraftigt gik til opgaven. Det var igen et flot stykke teambuilding. Og kl. 11.00 var alle hovedpersonerne virkelig parate! Da kommunerne stak hovedet ind i lokalet, troede de først, at de var gået forkert, hvorfor de var på vej ud igen. Man havde fra kommunernes side åbenbart forventet noget, der var lidt mere slattent! Bagefter fik hovedpersonerne alle sammen en stor buket roser (i overført betyd-

Hovedpersonerne: Poul Erik Jørgensen, Arne Jacobsson, Jannie Hansen, Michael Weber og Freddy Jensen.
På billedet til højre ses Jørgen Broholm, som ikke kunne være med på fællesbilledet, da han havde brækket benet!

ning) for deres flotte indsats. Flot, fordi den var så fokuseret, handlekraftig og dermed kraftfuld. Igen mærkede hovedpersonerne den kraft, de er i besiddelse af, når de arbejder sammen.

Da en af hovedpersonerne begyndte som jobkonsulent – uden at få penge for det!

Der skete noget meget vigtigt den dag, hvor en af hovedpersonerne begyndte at kontakte nogle af de arbejdsgivere, han kendte, med det formål at skaffe nogle af de andre hovedpersoner i arbejde. Og det blev forstærket, da det faktisk lykkedes for ham at fungere som døråbner, der blev fulgt op med, at

hovedpersonerne selv kontaktede de pågældende virksomheder, mødte arbejdsgiveren, og hvor det hele endte med, at hovedperson og virksomhed sagde ja til hinanden. Først efterfølgende kom kommunernes jobkonsulenter ind i billedet og sørgede for, at der blev lavet en formel aftale mellem virksomhed og kommune. Effekten af dette skridt blev endnu mere forstærket, da det viste sig, at den af hovedpersonerne, der fra starten måske havde været mest skeptisk overfor projektet, var den første, der kom ud! Derved blev det klart for alle hovedpersoner, at de har et netværk, der kan bruges til at skaffe hinanden job. Og hovedpersonerne begyndte for alvor at tro på, at det kunne lade sig gøre.

Da hovedpersonerne fik en kvindegruppe!

Alle hovedpersoner har ikke været i stand til at finde job på egen hånd. Derfor har det været afgørende, at hovedpersonernes netværk har været koblet med det netværk, som Koordinationsudvalget for Aarup, Tommerup og Vissenbjerg Kommuner råder over. Det har betydet et vældigt løft for de af hovedpersonerne, der har haft svært ved at finde job på egen hånd. Og Koordinationsudvalgets virksomhedskonsulent, Gyda Otzen, tog endvidere initiativ til, at der blev dannet en kvindegruppe, hvilket har haft en meget positiv virkning på de kvindelige hovedpersoner, der har haft svært ved selv at finde job.

Jeg investerer altid mig selv 100%

• *Og jeg kan ikke sidde stille, siger Michael, og fortsætter:*

• *Jeg er sådan en, der altid tager fat, og uanset hvad opgaven er, så går jeg til den og gør den færdig og prøver i det hele taget at få det bedst mulige ud af situationen.*

Michael sidder i mødelokalet på 1. salen i SuperBrugsen i Tommerup Stationsby og ryger pibe. Når han kommer med disse udtalelser, bliver de sagt med en sikkerhed og kraft, der gør, at man aldrig kommer i tvivl om, hvorvidt det er noget, manden virkelig mener. Det er sådan, at han er!

En anden ting, man heller ikke kommer i tvivl om: Michael stortrives i hans fleksjob som butiksassistent. Hans primære arbejdsopgave går ud på at stå for afdelingen med frugt og grøn. Det indebærer indkøb, udpakning og mærkning af varer og sørge for, at varerne fremtræder attraktivt samt rengøring af området. Ellers hjælper man hinanden i butikken. Hvis der mangler en hjælpende hånd et andet sted i butikken, skal Michael på samme måde som de øvrige kollegaer stille sig til rådighed. På længere sigt skal Michael også til at køre kassen, når der er for store kødannelser i butikken.

Michael kan gode lide den daglige kontakt til kunderne. Han er blevet godt modtaget af kollegaerne og har ikke haft en eneste sygedag. Det eneste "problem", Michael ser ved

arbejdet, handler om, at han har svært ved at sige nej. Og her tænker han på to situationer. Den ene bestod i, at en af hans kollegaer en dag spurgte ham, om han ikke godt kunne ordne mælkekøleren.

• *Og det gjorde jeg så, jeg kastede mig ud i det og havde selvfølgelig svært ved at finde ud af det, fordi det jo var første gang. Det kom til at tage lang tid, hvorfor jeg kom til at stå i kulde i flere timer, og det kunne min knæer og ben simpelthen ikke holde til, siger Michael og fortsætter:*

• *Den anden gang var da, jeg sagde ja til i en del timer fra først på eftermiddagen til langt ud på aftenen at stå for vinsmagning og grill i forbindelse med et open by night-arrangement i Tommerup Stationsby med cykelløb. Det var skide sjovt, bare ikke for mine knæer og ben!*

• *Begge gange kunne jeg virkelig mærke, at jeg ikke havde det godt, så jeg har nok en tilbøjelig til at glemme mine begrænsninger, som jeg jo – det ved jeg jo godt – ikke kan snakke mig væk fra. Det er jo derfor, at jeg er i fleksjob. Det bliver nok min største udfordring at passe lidt bedre på mig selv, men mon ikke jeg kan lære det?, spørger Michael med et glimt i øjet.*

Det er ikke kun på jobbet, at Michael ikke kan sidde stille og hele tiden tager fat. Han har i mange år været aktiv med forskellige aktiviteter i sin fritid. I folkeskolen var han med til at arrangere fester, og han kom ind i elevrådet i 3. klasse og blev senere

formand for elevrådet. Og på Handelsskolen i forbindelse med hans uddannelse som butiksslagter kom han også i elevrådet.

Han har dyrket utrolig meget sport indenfor en lang række sportsgrene: håndbold, badminton, tennis, basketball og bordtennis.

• *Og billard, selvom mange siger, at det ikke er sport! Jeg har altid haft sport som min fritidsinteresse, siger Michael.*

I dag laver han et stort frivilligt ulønnet arbejde i Vissenbjerg Badmintonklub, hvor han er træner for børnene under 10 år. Og han fungerer endvidere som ungdomsformand, det vil sige står for visse administrative opgaver (tilmeldning til stævner m.v.), og i den egenskab sidder han også i bestyrelsen for badmintonklubben.

• *Børn er dejlige. Dem trives jeg rigtig godt med, siger Michael.*

Michael er i det hele taget i besiddelse af en enorm livsappetit:

• *Hver gang, jeg starter på ét eller andet, så er det ligesom juleaften, så bliver jeg virkelig grebet af det, siger han.*

• *Derfor har jeg virkelig nydt at leve, men jeg har også lært, at man aldrig, aldrig nogensinde, skal tage noget for givet. Jeg kan godt tåle, at tingene ikke lige flasker sig, som jeg havde tænkt mig. Så på den måde er jeg en ukuelig optimist, slutter Michael.*

Navn

- Michael Weber.

Alder

- 36 år.

Bolig & Familie

- Bor alene og til leje i et privat udlejningsbyggeri i Vissenbjerg. Har en søn på 10 år, som skiftevis bor en uge af gangen hos moderen og faderen.

Uddannelse

- Uddannet som butiksslagter i 1988.

Arbejdsmarked

- Er i dag ansat 25 timer om ugen i et fleksjob som butiksassistent i SuperBrugsen i Tommerup Stationsby.

- Har arbejdet siden jeg var 14 år. Frem til 1988 som rengøringshjælp (ungarbejder). Og siden 1988 som fabrikslagter hos Danish Crown i såvel Odense som Vojens og har herudover også arbejdet som centervagt i Center Øst i Vollsmose. Jeg måtte stoppe som slagter i 1994 på grund af mine dårlige knæ, som skyldes en slidgigtlidelse, som jeg sikkert er blevet født med. Har været kontanthjælpsmodtager fra 1996 og frem til i dag, hvor jeg har været i forskellige form for aktivering.

Det job jeg går efter

- Det er det fleksjob, jeg lige har fået i SuperBrugsen! Det er fantastisk at arbejde med kunder. Jeg kan godt lide at servicere folk. Jeg har aldrig set folk sure, hvis de får at vide, hvor melet er!

Mine 5 positive budskaber

- Jeg er fleksibel.
- Jeg er udadvendt.
- Jeg er god til at tilrettelægge arbejdsopgaver og planlægge dagen.
- Jeg kan arbejde selvstændigt.
- Jeg er stabil.

Det der gør mig glad

- At jeg har noget meningsfuldt at rive i.

Hvis jeg med et ord skulle beskrive mit liv, så har det været

- Lærerigt.

Den bedste film jeg har set

- De 10 Bud – en gammel Hollywood film.

Musik jeg elsker at høre

- Alt fra klassisk til Heavy Metal - afhængig af det humør, jeg er i.

Der hvor jeg allerhelst vil holde ferie

- Bornholm.

Min livret • Hamburgerryg.

En gave jeg rigtig gerne vil give

- En orkidé. Og den skal være til min mor.

Det første jeg vil gøre som statsminister

- Nedlægge samtlige amter.

Min fremtidsdrøm

- Igen at få hus, bil og familie, som jeg havde, da jeg arbejdede som slagteri-arbejder.

De 5 vigtigste begivenheder / beslutninger i mit liv

- At jeg fik en velskabt søn. Han er simpelthen det hele værd.
- At jeg blev uddannet som butiksslagter hos den lokale slagter. Med jobbet i SuperBrugsen er jeg på en måde vendt tilbage til handlen igen. Det er dejligt, der befinder jeg mig godt.
- De dødsfald, jeg har oplevet. Jeg har svært ved at miste og forvalte sorg.
- At jeg ikke udeblev til den anden visiteringssamtale i forbindelse med projektet *Hovedpersonerne!*
- At jeg fik taget mig sammen til at spørge Jørgen (en anden af hovedpersonerne), om han troede, at jeg kunne komme i betragtning til det job, han havde skaffet i SuperBrugsen.

Jeg vil give min
bare røv væk for at
andre får det godt

Og nogen gange kan det simpelthen blive for meget, indrømmer Janni.

fortsættelse næste side

Jeg vil give min bare røv væk for at andre får det godt

Hun er sygemeldt. Hjemme i sin stue sidder hun med et glas cola og sin højre arm i gips. Den er ikke brækket, men overbelastet. Måske har hun løftet forkert med det resultat, at en sene i armen har sat sig fast. Der er meget, der tyder på, at Janni har fået sin højre arm i gips, fordi hun simpelthen har taget for hårdt fat. Hvilket igen skyldes, at hun er meget opsat på at vise al det, hun kan og vil.

Denne højre arm i gips viser måske mere end noget andet, hvem Janni er. Hun er utrolig ærekær. Hun vil gerne gøre de ting færdig, som hun er i gang med:

- *Jeg kan ikke slippe tingene, hvis der er noget, der skal gøres færdig, så gør jeg dem færdig, også selvom det er fyraftenstid,* siger Janni.

Hun møder for det meste en halv time til et kvarter før. Og tit holder hun først fyraften en time efter, at hun skulle være gået. Og hun har svært ved at holde hele pausen, fordi hun må i gang igen!

Janni er i arbejdsprøvning med henblik på fleksjob. Hun arbejder som butiksassistent i Rema 1000 i Tommerup Stationsby. Hun er enten på gulvet, hvor hun pakker varer ud og sætter dem på hylder og i det hele taget sørger for, at der er orden på hylderne. Eller også sidder hun ved kassen, hvor hun støder til, hvis kunderne begynder at stå for meget i kø. Hun er blevet kørt ind som en hvilken som helst anden ny medarbejder i butikken med både åbne- og lukkevagter.

Janni er faldet godt til på Rema 1000 og håber, at hun kan blive fastholdt i et fleksjob og blive fri for systemet.

Og under hendes sygemelding savner kunderne hende meget:

- *Når jeg møder mine kunder, så spørger 9 ud af 10, hvordan jeg har det, og hvornår jeg kommer tilbage. Det tager jeg helt klart som udtryk for, at det går godt på Rema 1000,* siger Janni.

Og Janni er også blevet godt modtaget af kollegaerne:

- *De modtog mig med åbne arme. Det er ligesom, vi er en stor familie. Og på det punkt er jeg blevet glædelig overrasket. Jeg vil gerne indrømme, at jeg var lidt bange for, at de vil opfatte mig som en, der kom for at tage deres arbejde. Men min bedste oplevelse på Rema 1000 har simpelthen været, da jeg den første arbejdsdag trådte ind af butikkens dør!,* siger hun

Når man hører Janni fortælle om sit arbejde, er man ikke et øjeblik i tvivl om, at hun har det som blommen i et æg. Og mens hun fortæller, griner hun meget, hvilket er meget karakteristisk for hende. Det gode humør er sandsynligvis en af forklaringerne på, at hun klarer sig så godt i jobbet. Og så er Janni ikke bange for at tage fat. Hun kan arbejde selvstændig og er ikke bange for at omstille sig og lære nyt.

Disse egenskaber, som enhver arbejdsplads gerne vil have fat i, har hun lært og udviklet i kraft af det liv, hun har levet, som på mange punkter har været meget svært. F.eks. har Janni helt fra barns ben været tvunget til at passe på sin mor, som på grund af druk ikke kunne passe på og opdrage hende.

- *Mit liv har været meget hårdt stort set fra den dag, hvor jeg blev født, og helt frem til for tre år siden, hvor jeg mødte Per-Ulrik, som jeg bor sammen med nu. Før det tidspunkt kan mit liv bedst karakteriseres som en stor gang kaos og noget værre rod. For overhovedet at overleve, har jeg simpelthen været nødt til at være*

i godt humør, tror jeg. Og en anden ting, jeg har lært: det vigtigste her i livet er åbenhed og ærlighed. Det er det, man kommer længst med. Når du har haft så meget kaos og rod, som jeg har i min livsbagage, så går det ikke, at man pakker det hele ind. Hvis du gør det, bliver du deprimeret og ked af det, siger Janni.

Og åbenhed og ærlighed har hun også vist på sin arbejdsplads, hvor hun har fortalt om sit svære liv, både til kollegaerne og til chefen:

- *Jeg vil ikke have, at de skal høre noget ude i byen. Så er det meget bedre, jeg selv fortæller det og tager det i opløbet,* slutter hun.

Denne sætning bliver sagt med en stor og alvorlig pondus. Og for en gang skyld uden hendes karakteristiske og livsbekræftende latter.

Navn

- Janni Hansen

Alder

- 34 år

Bolig & Familie

- Bor med sin yngste datter på 8 år i et hus i Verringe sammen med sin forlovede. Hun har to andre børn, to drenge på 12 og 14 år. Den ene bor i plejefamilie og den anden på et socialpædagogisk opholdssted, i begge tilfælde efter frivillig aftale med kommunen.

Uddannelse

- Blev færdig med 10. klasse i 1986. Har gennemgået 1. og 2. skoleperiode på Cater-uddannelsen på Svendborg Tekniske Skole, men jeg måtte opgive at gennemføre den på grund af manglende praktikplads.

Arbejdsmarked

- Er i dag ansat 30 timer om ugen i virksomhedsrelavidering som butiksassistent på Rema 1000 i Tommerup Sta-

tionsby med henblik på fleksjob.

- Har været på kontanthjælp de sidste 16 år og aldrig tidligere haft et lønnet job på det danske arbejdsmarked, hvilket bl.a. hænger sammen med hendes dårlige ryg.

Det job jeg går efter

- At blive ansat på Rema 1000 i et fleksjob.

Mine 5 positive budskaber

- Jeg har et godt humør.
- Jeg er udadvendt og god til at få kontakt med andre mennesker.
- Jeg er fleksibel.
- Jeg er lærenem.
- Jeg kan arbejde selvstændig.

Det der gør mig glad

- At familien og kunderne i Rema 1000 har det godt.

Hvis jeg med et ord skulle beskrive mit liv, så har det været

- Kaotisk.

Den bedste film jeg har set

- Eye for and eye med Sally Field og Kieth Sutherland.

Musik jeg elsker at høre

- Jay Kid.

Der hvor jeg allerhelst vil holde ferie

- Kreta i Grækenland.

Min livret

- Svinekam med ribs gelé.

En gave jeg rigtig gerne vil give

- Enten en stor æske chokolade eller en Dr. Nielsen eller en stor buket blomster. Og det skal være til min svigermoder, for hun er bare helt fantastisk.

Det første jeg vil gøre som statsminister

- Fyre hele bundtet!

Min fremtidsdrøm

- At blive ansat i et fleksjob i Rema

1000, så jeg kan komme ud af systemet.

De 5 vigtigste begivenheder / beslutninger i mit liv

- At jeg fik mine tre børn, som jeg vil gå gennem ild og vand for!
- At jeg besluttede at starte på Cateruddannelsen i sin tid, som jeg desværre ikke kunne fuldføre på grund af manglende praktikplads, men det var virkelig et stort skridt for mig.
- At jeg gik med til at fjerne den ældste søn fra hjemmet. Det var en meget svær beslutning.
- At jeg flyttede sammen med – eller rettere ind til – Per-Ulrik. Det betød, at jeg for første gang måtte opgive mit hjem. Tidligere partnere var altid flyttet ind til mig. Og når man opgiver sit hjem, skal man godt nok være sikker i sin sag. Det var – og er – jeg!
- At jeg kom til Rema 1000. Det har simpelthen på alle måder bare været så godt for mig.

Livet er en lang række af spændende udfordringer

POUL ERIK SIDDER I SIT EGET HJEM I VISSENBJERG, ET LAVLOFTET HUS, SOM TRÆNGER TIL IKKE BARE EN, MEN MANGE KÆRLIGE HÆNDER RUNDT OMKRING. OG DET MED UDFORDRINGER HANDLER IKKE KUN OM HUSET, MEN OGSÅ OM JOBBET SOM HANDICAPMEDHJÆLPER, SOM HAN ER UTROLIG GLAD FOR DET:

• *Det er blevet lidt af en udfordring. Til ansættelsessamtalen blev jeg spurgt: Hvad kan du? Jeg svarede med et glimt i øjnene: Der er ikke ret mange ting, jeg ikke kan!* siger Poul Erik og fortsætter:

• *Efter en god måneds tid i jobbet må jeg indrømme, at der stadigvæk – heldigvis! – er en masse ting, jeg ikke kan, så jeg lærer en masse hver eneste dag.*

Poul Erik er i arbejdsprøvning på Duedalen, et bofællesskab for senhjerneskadede mennesker. I alt er der 8 beboere, som stort set ikke kan noget selv, hvorfor de har brug for temmelig meget hjælp i hverdagen. Og Poul Eriks arbejdsopgaver er mangfoldige. Han kører beboerne, hvis de skal købe ind. Han tager på ture med dem, f.eks. har han været ude at fiske med to af dem. Han udfører forskellige former for forefaldent arbejde, og han skifter også ble på beboerne.

• *Det sidste rør mig ikke. Jeg er ikke en, der har fine fornemmelser,* siger Poul Erik og fortsætter:

• *Så det er ikke det, jeg skal lære! Det er mere, hvordan man på en god måde kommer ind på mennesker, der er handicappede. Jeg har jo altid haft med mennesker at gøre. Jeg fornemmer intuitivt, at jeg skal gøre noget af det samme, som jeg altid har gjort i mit lange arbejdsliv, men på den anden side er jeg godt klar over, at jeg ikke bare kan gøre det, jeg*

plejer. Hver dag udforsker jeg, hvad det vil sige at være handicappet. Og en hel anden ting: jeg kommer nu til at lære en hel del om, hvordan hjernen er skruet sammen. Det er meget spændende, og det har jeg stor glæde af.

Han er blevet utrolig godt modtaget af sine kollegaer hele vejen rundt. Dog var han bange for, at de skulle tro, at han var en, der kom udefra for at tage deres arbejde. Men det har der slet ikke været nogen antydninger af.

Arbejdet ligger 5 minutters gang fra der, hvor han bor. Og jobbet har han selv skaffet. Han har gennem flere omgange været i kontakt med stedet, fordi han kendte en af medarbejderne i forvejen. Han har også haft kontakt til andre virksomheder. Da han kontaktede en af de andre virksomheder, hvor han troede, at der var muligheder, fik han at vide, at det ikke kunne blive til noget, fordi han var for gammel:

• *Da blev jeg sgu gal og sagde til mig selv, det skal være løgn, og at nu skal det være, så jeg tog igen kontakt til Duedalen. Og så sagde det bare bingo! Og Duedalen er det sted, jeg har haft aller mest lyst til hele tiden. Det er jo bare alle tiders,* siger Poul Erik.

Efter at Poul Erik er startet som handicapmedhjælper, har hans eks-kone sagt til ham, at det jo altid har været

noget arbejde, som han har haft lyst til. Det nikker han genkendende til:

• *Jeg tror, at det har noget at gøre med, at jeg havde 2 halvsøskende, der var meget stærkt handicappede, og som begge døde, inden de blev 20 år. De kom på Dianalund, og jeg var stort set den eneste, der kunne kommunikere med dem,* siger Poul Erik.

Poul Erik har været aktiv i over 40 år på arbejdsmarkedet, og da han blev syg for et par år siden, troede han, at nu var det slut:

• *Jeg havde nok indstillet mig på, at jeg var færdig på arbejdsmarkedet. Og jeg begyndte at se mig selv som en, der ikke havde nogen arbejdskraft i behold, der kunne være nyttig for andre mennesker,* siger han.

Men han er i dag utrolig glad for, at han kom på andre tanker, bl.a. efter at han fik kendskab til fleksjobordningen:

• *Jeg har altid elsket udfordringer. Det var en meget stor udfordring, da jeg i sin tid startede som assurandør. Det samme var tilfældet, da jeg begyndte som restauratør. Og nu har jeg så som handicapmedhjælper være så heldig at få en ny stor udfordring i tilværelsen,* siger Poul Erik og slutter:

• *Jeg er bare så glad. Jeg kan simpelthen ikke forestille mig noget, der er bedre.*

Navn

- Poul Erik Jørgensen.

Alder • 59 år.**Bolig & Familie**

- Bor alene i et hus i Vissenbjerg. Har 3 voksne børn på 29, 33 og 37 år.

Uddannelse

- Gik ud af 7. klasse og blev som 19 år udlært som kommis i en købmandsforretning. Blev senere exam. assurandør på Forsikringshøjskolen.

Arbejdsmarked

- Er i dag ansat 20 timer om ugen i en arbejdsprøvning som handicapmedhjælper i Duedalen, en institution for stærkt handicappede mennesker, som ligger i Vissenbjerg.

- Efter uddannelsen som kommis og soldatertiden blev jeg ansat som leder på et engroslager indenfor den daværende HOKI-butikskæde, hvor jeg havde 10 ansatte under mig. Dette arbejde havde jeg 5-6 år, hvorefter jeg tog springet til noget helt andet. Jeg startede som assurandør, hvilket jeg

var i 27 år. Og derefter tog jeg et nyt stort spring: jeg blev restauratør i Assens. Det var jeg i 5 år, men måtte opgive det, da jeg blev mere og mere syg som følge af bindevæv, der sætter sig på lungerne, hvilket var baggrunden for, at jeg kom på kontanthjælp i februar 2002, hvor jeg stort set har været sygemeldt hele tiden.

Det job jeg går efter

- Det skal være et job, hvor jeg har med mennesker at gøre, som f.eks. handicapmedhjælper.

Mine 5 positive budskaber

- Jeg er udadventt og god til at komme i kontakt med andre mennesker.
- Jeg er god til at bruge hænderne.
- Jeg har lyst til at lære nyt.
- Jeg har et godt humør.
- Jeg er ærekær. Tingene skal gøres grundige og være færdige.

Det der gør mig glad

- Jeg er født glad!

Hvis jeg med et ord skulle beskrive mit liv, så har det været

- Over forventning.

Den bedste film jeg har set

- Navaronernes Kanoner.

Musik jeg elsker at høre

- Alt slags musik – det skal bare ikke være hverken techno eller heavy metal!

Der hvor jeg allerhelst vil holde ferie

- Blåvands Huk ved Vesterhavet.

Min livret

- Stegt flæsk med persillesovs.

En gave jeg rigtig gerne vil give

- At vise mine børn og børnebørn, at "den gamle" kan endnu og ikke er færdig, men derimod kan passe et job og gøre nytte i dagens Danmark.

Det første jeg vil gøre som statsminister

- At der i hvert fald ikke skal ske nedskæringer på ældre- og handicapområdet.

Min fremtidsdrøm

- At jeg bliver færdig med at reparere det gamle hus, som jeg bor i. Og at helbredet holder.

De 5 vigtigste begivenheder / beslutninger i mit liv

- At jeg har fået 3 børn. Jeg kender ikke min far, har aldrig mødt ham, derfor har det været vigtigt for mig at være far for mine tre dejlige børn.
- At jeg blev assurandør. Det var en stor beslutning, og jeg viste overfor mig selv og omverdenen, at jeg godt kunne klare jobbet. Det har jeg været meget stolt over.
- At jeg blev skilt. Vi passede simpelt hen ikke sammen, men vi har været gode til at holde kontakten senere hen.
- At jeg blev restauratør. Det var en gammel drøm, der gik i opfyldelsen.
- At mine 3 børn alle er blevet godt gift. Det er dejligt at se, at de kan stå på egne ben.

Freddy sidder hjemme i sin sofa med børnene og sin kone omkring sig, mens han er i fuld gang med at fortælle om det fleksjob, han har skaffet sig selv. Han har en meget sikker stemmeføring, når han kort og kontant beskriver på det følgende måde:

Det er rigtig godt

FREDDY ER EN MAND, DER IKKE BRUGER DE HELT STORE ORD. NÅR HAN SIGER NOGET ER RIGTIGT GODT, SÅ SVARER DET TIL, AT ANDRE VIL SIGE, AT DET ER HELT FANTASTISK.

Fortsættelse næste side

Det er rigtig **godt**

Der er således ikke nogen tvivl om, at Freddy er meget glad for arbejdet hos Mortens Erhvervsugenbrug i Tommerup. Det er en mindre virksomhed, der køber jernplader og -skrot til lager for så at sælge det videre igen. Derfor er lageret lidt af en livsnerve i virksomheden. Og Freddys arbejde bestod først i at styre lageret. På meget kort tid fik han lagt lagersystemet om til EDB. I forvejen var der et manuelt lagersystem. Virksomheden havde tidligere prøvet at køre EDB ind, men måtte opgave det, fordi de ikke havde forstand på det.

I dag arbejder Freddy udelukkende på kontoret, hvor han har fået prokura til firmaets betalinger. Han har endvidere kontakt til og laver aftaler med såvel leverandører som kunder.

- *Det er dejligt at være et sted, hvor der virkelig er brug for alt det, jeg kan indenfor IT-området, siger Freddy.*

Freddy har været aktiv indenfor IT-området i hvert fald de sidste 20 år. I det hele taget har han arbejdet meget med elektronik, og det går helt tilbage til hans opvækst, hvor han hjalp til i faderens radio- og TV-butik.

- *Jeg har flair for hele dette område. Det er nok baggrunden for, at jeg altid har synes, at det har været spændende at arbejde med, og jo flere erfaringer, jeg får, jo bedre bliver jeg til det, siger Freddy.*

Denne stærke IT-kompetence, som Freddy har erhvervet sig som en fritidsbeskæftigelse gennem mange år, har han nu som nævnt meget stor glæde af i fleksjobbet hos Mortens Erhvervsugenbrug.

Når Freddy er meget glad for arbejdet, skyldes det ikke kun, at han vir-

kelig bruger sine IT-kompetencer. Men det skyldes også andre ting:

- *Der er en dejlig atmosfære på virksomheden, hvor vi alle sammen kommer hinanden ved. Det er et fleksibelt arbejde, hvor jeg virkelig har mulighed for selv at tilrettelægge min arbejdsdag og – indsats. Og så er det et meget alsidigt arbejde, der er ikke 2 dage, der er ens. Det er alt sammen nogle kvaliteter, jeg sætter stor pris på, siger Freddy.*

Men det bedste af det hele er måske, at han er blevet fri for kontanthjælpsystemet:

- *Det er altså ikke mig at gå på kontanthjælp, siger Freddy og uddyber det på følgende måde:*

- *Jeg går nemt sukkerkold, når jeg deltager i de forskellige aktiveringskurser. Jeg har aldrig stået i vejen for at komme ud og lave noget. Jeg er en, der skal have noget konkret at rive i og bruge mine hænder og mit hoved til at løse konkrete meningsfulde opgaver. Kort sagt: jeg er en, der skal være i gang og gøre nytte.*

Som nævnt er Freddy ikke en mand, der bruger de store ord til at beskrive det, der sker omkring ham. Men når man er sammen med ham, fornemmer man hurtigt, at han kender sit eget værd og ved, hvad han kan. Han betragter sig selv som et menneske med et stort organisationstalent:

- *Jeg er god til at regne den ud og konstruere løsninger på konkrete problemer, og det falder mig helt naturligt at gå forrest og i praksis vise andre, hvad det er, der skal ske, siger Freddy, der slutter med at indrømme en svaghed:*

- *Jeg skal nok blive bedre til at passe på mig selv. Jeg siger aldrig nej, hvis folk kommer og har brug for hjælp til ét eller andet. Måske skal jeg blive bedre til at sige nej, for du holder jo ikke evigt.*

Navn

- Freddy Jensen.

Alder

- 35 år.

Bolig & Familie

- Bor i et parcelhus i Vissenbjerg sammen med sin kone og deres tre børn: tvillingerne på 3 år og deres storesøster på 7 år.

Uddannelse

- Gik ud af 10. klasse og blev uddannet som bager som 19 årig 1987.

Arbejdsmarkedet

- I dag ansat i fleksjob på 20 timer hos Mortens Erhvervsugenbrug i Tommerup, hvor jeg arbejder på kontoret og står for betalinger og kontakten til såvel leverandører som kunder.

- Efter uddannelsen som bager i 1987 og frem til 1996 har jeg arbejdet som bager, både i butik og på fabrik. I 1990 blev jeg udsat for en arbejdsulykke, der gjorde, at jeg fik ondt i ryggen, hvilket også senere var baggrunden for, at jeg måtte gå på kontanthjælp. Inden jeg blev ansat i fleksjobbet, havde jeg været på kontanthjælp i 3 år og har i denne periode deltaget i forskellige aktiveringer og kurser, uden at det rigtig førte til noget.

Det job jeg går efter

- Det er et job, hvor jeg kan gøre mig selv uundværlig.

Mine 5 positive budskaber

- Jeg er god til at sælge mig selv.
- Jeg er god til at lytte.
- Jeg har hænder, der sidder rigtig.
- Jeg har stor forstand på IT.
- Jeg er stabil.

Det der gør mig glad

- At lave dagens gerning og at være på en arbejdsplads og være sammen med kollegaerne.

Hvis jeg med et ord skulle beskrive mit liv, så har det været

- Godt nok.

Den bedste film jeg har set

- Independence Day.

Musik jeg elsker at høre

- Al slags musik – lige fra hånd rock til opera.

Der hvor jeg allerhelst vil holde ferie

- Det sydlige Spanien.

Min livret

- Boller i karry.

En gave jeg rigtig gerne vil give

- Et kørekort og en bil til min kone.

Det første jeg vil gøre som statsminister

- Gøre noget ved den store arbejdsløshed, vi har, hvor folk går ledige både på dagpenge og kontanthjælp. Det er synd for dem.

Det første jeg vil gøre som statsminister

- Gøre noget ved den store arbejdsløshed, vi har, hvor folk går ledige både på dagpenge og kontanthjælp. Det er synd for dem.

Min fremtidsdrøm

- At få et hus i det sydlige Spanien og bo der med min familie, når jeg bliver ældre.

De 5 vigtigste begivenheder / beslutninger i mit liv

- At jeg blev udlært som bager. Det gav mig en stor ballast og mulighed for at komme ud og tjene mine egne penge.
- At jeg mødte min kone, så jeg ikke længere skulle være alene.
- At vi fik børnene, fordi vi egentlig havde indstillet os på ikke at kunne få børn.
- At jeg fik mit fleksjob, så jeg kunne komme ud af kontanthjælpsystemet, som jeg ikke trives i.
- At jeg har rejst meget, både i Østen og det sydlige Europa. Tingene bliver sat i perspektiv, når man møder andre kulturer og fattigdom, som vi slet ikke kender til i Danmark.

Jeg er ærlig og har aldrig gjort noget ondt

Da Arne siger det om sig selv, kan man mærke, at det er noget, der kommer indefra. Han er 110% sikker i sin vurdering. Og når man hører ham sige det, er man heller ikke i tvivl. Den gennemførte ærlighed - og det med ikke at sætte sig selv i centrum på en måde, hvor det går udover andre - er nogle væsentlige personlige karaktertræk hos Arne.

Han uddyber det på følgende måde:

• Jeg har aldrig skubbet mig selv frem på andres bekostning, og jeg afviser aldrig folk, hvis de kommer til mig. Og når jeg har fået venner, så har jeg dem på livstid. Jeg er helt sikker på, at det kan jeg få alle dem, jeg kender, til at skrive under på.

Arne er på besøg hos en af hans mange venner, hvor han skal hente nogle reoler. Han sidder med en pibe i hånden og drikker kaffe i det udhus, der er placeret lige udenfor køkkenet.

Selvom Arne således er god til at give plads til andre, mener han ikke, at han udsletter sig selv. Dog indrømmer han, at han måske har en tendens til at gå for længe med ting, han er utilfredse med:

• Jeg skal måske nok være noget bedre til at komme ud med tingene, så de ikke hober sig op. Og det er ikke altid lige rart, siger han.

Arne har levet et halv århundrede og virkelig taget fat og knoklet med tingene lige siden han som 18 årig blev udlært som murer. Han synes selv, at hans liv har været spændende, hvor han har prøvet så mange ting, og hvor det er gået op og ned.

• Mit liv har formet sig lige som vejret, siger Arne.

Selvom han for ca. 6 år siden kom på kontanthjælp, knokler han stadigvæk med tingene. Listen over, hvad han har lavet på kontanthjælp er lang. For at nævne nogle af hovedpunkterne:

- Han har taget det store erhvervs kørekort.

- Han er blevet uddannet som anlægsgartner ved AMU-Fyn.

- Han har arbejdet på lageret på Reva-Fyn.

- Han har været anlægsarbejder i Tommerup Kommune.

- Han har været alt-mulig-mand flere steder, bl.a. i Tommerup Kulturcenter.

- Og i et firma, som solgte glas, krukker m.v., byggede han selv hel alene lageret op og nåede at få en lønseddél, inden firmaet desværre gik konkurs.

Arne er fast besluttet på, at han stadigvæk har en arbejdskraft, der måske kan bruges til noget. Han synes også, at han har vist det i forbindelse med de mange steder, hvor han har været ude at arbejde, mens han har været på kontanthjælp. Derfor ærger det ham, at ingen af tingene har givet anledning til en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Selvom livet på kontanthjælp ikke har været nogen dans på roser, synes Arne stadigvæk, at livet er spændende. Men udfordringen er jo, at man

på kontanthjælp skal sparke sig selv noget mere bagi.

Arne håber, at der dukker et meningsfuldt arbejde op. Det skal være et arbejde, hvor han kommer til at gøre nytte. Han udtrykker det på følgende måde:

• Der skal være noget indhold i jobbet.

For Arne handler indhold meget om, at det er et job, der har med mennesker at gøre. Og da han godt kan lide at køre bil, synes han, at det vil være oplagt at slå to fluer med et smæk i form af et chaufførjob, hvor der skal transporteres mennesker, f.eks. handicappede.

Den største udfordring, Arne står overfor, er at bevare troen på, at det kan lade sig gøre, og selv være udførende med at søge job. Og det bliver jo ikke nemmere af, at han nogle gange føler, at man som kontanthjælpsmodtagere bliver stemplet:

• Hvem har egentlig respekt for os på kontanthjælp? Vi er bare nogle nasse-røve, der kun er ude på at få penge, uden at lave noget for dem!, siger Arne og slutter på følgende måde:

• Men sådan er det ikke. Vi har masser af byde på. Mange af os har prøvet mange ting og har mange flere kræfter, end folk tror. Og det håber jeg, at der bliver nogle flere, der får øjnene op for.

Navn

- Arne Jacobsson.

Alder

- 50 år.

Bolig & Familie

- Bor alene i Tommerup i en lejlighed i et privat udlejningsbyggeri. Jeg har en datter på 25 år.

Uddannelse

- Gik ud af folkeskolen efter 8. klasse og blev udlært murer som 18 årig. Og i en alder af 22 år bestod jeg realeksamen.

Arbejdsmarked

- Har været på kontanthjælp de sidste 6 år, hvor jeg er gået fra det ene aktiverings- og kursusforløb til det andet, uden at det har medført fast beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

- Samtidig med, at jeg læste til realeksamen, arbejdede jeg også som murer. Og som 22 år startede jeg en murerforretning sammen med min bror. Den havde vi i 2-3 år, hvorefter jeg kørte videre med den alene også i en periode på 2-3 år med en 16-17 ansatte. Men jeg måtte stoppe murerforretningen af økonomiske grunde. Herefter kom der en periode, hvor jeg arbejdede som chauffør i ca. 22 år. I de første 11 år som lønmodtager og de sidste 11 år som selvstændig med eget firma. Det måtte jeg desværre lukke, fordi flere af mine kunder – det var gartne-

rier, der skulle have kørt deres blomster – faldt fra, f. nne periode begyndte jeg også at få dårlig ryg som følge af almindelig nedslidning. Og jeg begyndte at drikke og kom derved ind i en ond cirkel og blev også skilt på samme tidspunkt. Alt dette er baggrunden for, at jeg kom på kontanthjælp i 1997.

Det job jeg går efter

- Et arbejde som chauffør (jeg har det store erhvervskørekort). Det skal gerne have noget med mennesker at gøre, f.eks. handicapkørsel, men det kunne også være persontransport til udlandet.

Mine 5 positive budskaber

- Jeg er meget opsat på at komme i gang på arbejdsmarkedet.
- Jeg er god til at tackle en uventet situation.
- Jeg er fleksibel, også angående arbejdstider.
- Jeg kan lide at være sammen med andre mennesker.
- Jeg er en udadvendt person og er god til at lytte.

Det der gør mig glad

- At have noget at stå op til om morgen og at være sammen med mine venner, min datter og den øvrige familie.

Hvis jeg med et ord skulle beskrive mit liv, så har det været

- Spændende.

Den bedste film jeg har set

- Sygeplejersken (Hitcook-film).

Musik jeg elsker at høre

- Stor spredning, lige fra James Last over dansk pop til lettere rock. Og nogen gange også klassisk musik, f.eks. Vivaldi.

Der hvor jeg allerhelst vil holde ferie

- Ved vandet.

Min livret • Karbonade.

En gave jeg rigtig gerne vil give

- Give min mor muligheden for at kunne besøge sin familie i USA. Det har jeg gjort en gang før, hvor jeg havde råd til det. Og det håber jeg at kunne komme til at gøre igen.

Det første jeg vil gøre som statsminister

- Sørge for, at der ikke er nogen mennesker, der kommer ud for det samme, som jeg har været udsat for.

Min fremtidsdrøm

- Et lille hus ved vandet.

De 5 vigtigste begivenheder / beslutninger i mit liv

- At jeg blev født – det er nok det vigtigste, der er sket for mig!
- At jeg fik en datter, som jeg den dag i dag virkelig har stor glæde af. Vi kommer simpelthen så godt ud af det med hinanden.
- At jeg besluttede mig for at blive selvstændig, hvilket har givet mig utrolig meget, først og fremmest blev jeg tvunget til at tage tingene og mig selv alvorligt.
- At min far døde for 10-11 år siden. Det gjorde utrolig ondt. Vi havde en dyb respekt for hinanden, og han var både en ven, kammerat og en far på én og samme gang.
- At jeg tog beslutningen om ikke at gå på førtidspension, fordi jeg stadigvæk har en arbejdskraft, som samfundet må kunne bruge til noget fornuftigt.

Jeg vil gerne gøre en forskel

Sådan sammenfatter Jørgen Broholm den røde tråd i det liv, han har levet. Han sidder i sit arbejdsrum på gården Store Broholm, som ligger tæt ved Tommerup Stationsby. Det er en meget smuk indian summerdag, hvor bladene på træerne udenfor er ved at gøre sig klar til efterårets klassiske farveorgie.

fortsættelse næste side

Og han tilføjer:

• *Jeg vil gerne kunne se, at jeg har været der. Sådan har jeg det stadigvæk, og jeg håber, at jeg kan få et job, hvor jeg får mulighed for at gøre en forskel, og han fortsætter:*

• *Jeg kan godt lide at bestemme, hvad der skal ske. Og måske kan folk være lidt for bange for, at jeg vil lave for meget om. Men det handler altså om, at jeg gerne vil præge og udvikle tingene, siger han.*

At han stadigvæk har evner og kapacitet til at gøre en forskel viser forløbet med *Hovedpersonerne* til overflod og med al ønskelig tydelighed. Han har her fungeret som en aktiv "jobkonsulent", der hele tiden har været på jagt efter at hjælpe de andre hovedpersoner med at finde jobs. Han har sparket dørene op til virksomheder og gjort banen klar til, at de andre hovedpersoner selv kunne besøge de pågældende virksomheder, flere gange med et positivt resultat til følge.

Disse erfaringer har givet ham en god ballast for at starte i arbejdsprøvning som virksomhedskonsulent ved Koordinationsudvalget for Egebjerg, Svendborg og Gudme Kommuner. Planen er, at han skal finde virksomheder til personer, der har en ledighedsydelse, d.v.s. kontanthjælpsmodtagere, der har fået tildelt et fleksjob, men som ikke er ude i et fleksjob.

Jørgen tænker meget over tilværelsen:

• *I virkeligheden er jeg nok buddhist, selvom jeg er medlem af folkekirken. Med det mener jeg, at jeg ligesom buddhisterne betragter livet som en lang læringsproces, hvor du stræber efter at blive bedre til at lære dig selv at kende. Og det er et stykke arbejde, du selv må gøre, og som Gud ikke kan klare for dig!*

På spørgsmålet om, hvad livet har lært ham, svarer han:

• *Det drejer sig om at have mod til at ændre på de ting, der kan ændres. Samtidig skal man vide, hvad det er for nogle ting, der ikke kan ændres. Og endelig handler det om at udvikle den visdom, der gør, at du kan skelne mellem de to ting. Og det er noget, du aldrig bliver færdig med. Det er netop her, at den livslange læringsproces kommer ind i billedet, siger han.*

Jørgen giver en samlet vurdering af sit liv på følgende måde:

• *Egentlig er det jo gået meget godt. Livsindholdsmæssigt – hvis der er noget, der hedder det! - har det været spændende.*

Han har arbejdet en del, men også rejst en masse og fået nogle få, men rigtig gode venner. Han har et bevidst forhold til, at han bruger omverdenen – hvad enten det er musik, mad, film eller mennesker.

• *Jeg har virkelig bestræbt mig på at gøre det på en følsom og forstående måde. Jeg vil gerne bruge omverdenen, men jeg ønsker på ingen måde at misbruge den, siger Jørgen.*

Han har hele sit liv været optaget af at søge udfordringer. Han har hele tiden prøvet at gøre noget, der ikke kan lade sig gøre. For så at vise, at det kan det godt alligevel!

Den udfordring, som han i dag er optaget af, er ikke at sælge medicinalprodukter, som han gjorde tidligere, men det er derimod at opbygge et nyt marked, der kan realisere de tanker, der ligger bag det rummelige arbejdsmarked. Han vil gerne være med til at rekruttere virksomheder til at gå ind og tage et ansvar i forhold til flygtninge/indvandrere, fleksjobbere, skånejobbere m.v. Og han ser det lidt som den samme

opgave som dengang, han solgte produkter indenfor medicinalindustrien:

• *Du skal i begge situationer flytte folk tankemæssigt, være god til at motivere og på en måde få virksomhederne til at gøre noget, de ikke troede, de ville gøre!, siger han.*

• *Jeg ved, hvordan virksomhederne tænker, så derfor er jeg ikke et øjeblik i tvivl om, at det, jeg har lært indenfor medicinalbranchen, vil kunne bruges indenfor det rummelige arbejdsmarked, slutter Jørgen.*

Navn

• Jørgen Broholm.

Alder

• 59 år.

Bolig & Familie

• Bor i dag sammen med sin mor på 86 år på gården Store Broholm ved Tommerup Stationsby, hvor jeg er født og opvokset. Gården er på 200 tønder land, og jorden er forpagtet ud. Jeg vendte tilbage til gården i 1998 efter i en lang række år at have boet på Sjælland. Har 2 børn, henholdsvis på 33 og 36 år, fra det første ægteskab og en steddatter på 40 år fra det andet ægteskab. Min kone fra det sidste ægteskab døde for ca. et år siden.

Uddannelse

• Uddannet i 1978 som civiløkonom (HD) fra Handelshøjskolen i København.

Arbejdsmarked

• Har siden 2000 været på kontanthjælp og har i denne periode deltaget i forskellig form for aktivering, uden at det har ført til fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Skal nu starte i arbejdsprøvning som virksomhedskonsulent ved koordinationsudvalget for Egebjerg, Svendborg og Gudme Kom-

muner, men opstarten er blevet udskudt på grund af et brækket ben. Har tidligere haft forskellige lederjobs indenfor salg og marketing i medicinalbranchen. En overgang var jeg ansat i det daværende Nordisk Gentofte som markedschef for det danske marked, hvor jeg var leder af en afdeling med 14 ansatte. Jeg sluttede dette mere administrative job, da jeg fik tilbudt et mere udadvendt salgsjob, men kunne ikke fortsætte i firmaet, da det blev solgt i 1992/93. Fra dette tidspunkt og frem til 2000 har jeg arbejdet som free-lance indenfor det samme område. Det stoppede jeg med, da det blev svære og sværere at få det økonomisk til at løbe rundt.

Det job jeg går efter

• Et job, hvor jeg kan hjælpe folk, der er udenfor arbejdsmarkedet, til at komme i arbejde. Et slags jobkonsulentarbejde og gerne den del af det, der handler om kontakten til og rekruttering af virksomheder.

Mine 5 positive budskaber

- Jeg har ledererfaring.
- Jeg er udadvendt.
- Jeg er afbalanceret.
- Jeg er menneskekender.
- Jeg er pligtopfyldende.

Det der gør mig glad

• At få tingene færdige og at gøre en forskel.

Hvis jeg med et ord skulle beskrive mit liv, så har det været

• Spændende.

Den bedste film jeg har set

• Titanic.

Musik jeg elsker at høre

• Alt fra Mozart til Shubidua – afhængig af det humør, jeg enten er i eller gerne vil komme i.

Der hvor jeg allerhelst vil holde ferie

• Toscana i Italien.

Min livret

• Har ikke nogen, men elsker at lave mad, gerne lidt "indviklet", og har en lang stribe kogebøger stående i bogsamlingen.

En gave jeg rigtig gerne vil give

• En god oplevelse. Og den skal være til mine børn.

Det første jeg vil gøre som statsminister

• Gå i gang med at administrere Danmark som en virksomhed.

Min fremtidsdrøm

• At få et job, hvor jeg arbejder med mennesker, at få kollegaer i et arbejdsfællesskab, at få Store Broholm til at blive et smukt sted, måske med galleri, og at se Australien igen og at være 30 år igen!

De 5 vigtigste begivenheder / beslutninger i mit liv

• At jeg blev født på landet som betød, at jeg altid godt har kunnet lide de åbne vidder, store rum og masser af plads.

• At jeg som den første i slægten blev student. Det var et meget stærkt symbol på, at jeg altid er gået selv og været min egen. Jeg har aldrig haft svært ved at være alene.

• At jeg fik en højere uddannelse, der var starten på et langt karriereløb i erhvervslivet, som jeg i dag er ret stolt over at kunne se tilbage på.

• At jeg flyttede tilbage til Fyn fra Sjælland i slutningen af halvfemserne, hvilket på mange måder var som at vende tilbage til de oprindelige rødder.

• At min kone døde for et par år siden, som var et hårdt slag.

- Hvad har **Hovedpersonerne** betydet for dig?

"Det har givet mig en ny start og været en hel enestående mulighed for at komme tilbage til arbejdsmarkedet igen, hvilket jeg havde opgivet troen på."

Michael Weber

"At jeg er blevet taget alvorligt og blevet set som den, jeg er. Jeg har aldrig oplevet noget lignende. Det har været en sand kolbøtte for mig."

Janni Hansen

"Det har været utrolig positiv. Jeg havde egentlig indstillet mig på, at jeg ikke skulle i arbejde igen. Men jeg fik øjnene op for de muligheder, jeg har. Og jeg fik lyst til at komme i gang igen."

Poul Erik Jørgensen

"Det har givet et rigtig godt spark bagi. Jeg fik kendskab til fleksjobområdet. Og energien og den positive indstilling hos de andre hovedpersoner smitter simpelt hen, så man selv begynder at blive aktiv jobsøgende."

Freddy Jensen

"Det har været fantastisk. Lige pludselig er man kommet med i et hold, hvor der er masser af sammenhold. Det er det eneste, der kan flytte på tingene. I stedet for, at man går rundt som en enespænder."

Arne Jacobsson

"Det har vist sig at være betydelig mere spændende, end jeg havde regnet med. Det har flyttet mig selv fra at være passiv til at være aktiv."

Jørgen Broholm

Cellemetoden

1 Baggrunden

2 Formålet

3 Metodeelementerne

- a) Hovedpersonbegrebet
- b) Celleprincippet
- c) Biografisk fokus
- d) Aktionsenergi

4 Udslusningsmodellen

1. Baggrunden

Indenfor det ordinære arbejdsmarked forventer man af ledige i AF-systemet, at de selv søger job. Når det drejer sig om mennesker, der er udenfor arbejdsmarkedet i kontanthjælpssystemet, er der en meget karakteristisk tendens til, at disse forventninger i større eller mindre omfang ophører.

Dette er en uholdbar situation. At udvide arbejdstyrken i fremtiden - således som der er almindelig enighed om blandt regeringen, folketingets partier og de store interesseorganisationer på arbejdsmarkedet - forudsætter, at kontanthjælpsmodtagernes selv bærende ressourcer bliver brugt meget mere, end tilfældet er i dag.

Det skal i øvrigt bemærkes, at der på afgørende punkter er overensstemmelse i intentionerne mellem den officielle arbejdsevnetode, der blev indført den 1. januar 2003, og cellemetoden. Begge har fokus på det, som kontanthjælpsmodtagerne kan, fremfor det, de ikke kan.

2. Formålet

Formålet med cellemetoden er at skabe rammer for, at det bliver realistisk i højere grad at kunne stille de samme forventninger til ledige om selv at søge job, hvad enten de er i AF-systemet eller i kontanthjælpssystemet, og hvad enten der er begrænsninger i arbejdsevnen, eller der ikke er.

Som det fremgår af nedenstående skema er intentionen med cellemetoden at realisere ændringer i jobkonsulentens rolle, jobfindingsansvar, relationen mellem jobkonsulent og kontanthjælpsmodtagerne og succeskriterier:

Emne	Fra	Til
Jobkonsulentens rolle	Den, der klarer ærterne	Den, der rådgiver, vejleder og er med til at åbne døre til virksomhederne
Jobfindingsansvar	Jobkonsulenten alene	Et aktionsfællesskab, hvor kontanthjælpsmodtagerne også er ansvarlig, alene og sammen med andre
Relation mellem jobkonsulent og kontanthjælpsmodtagerne	Individuel	Individuel- og gruppebaseret
Succeskriterier	Resultatfokuseret	Resultat- og procesfokuseret

3. Metodeelementerne

Metoden består af 4 elementer, der hver for sig godt kan stå alene, men som her indgår i en helhed, hvor de enkelte elementer får muligheder for at forstærke hinanden.

Selve celleprincippet kan således fungere alene, men ved at anvende hovedpersonbegrebet, biografisk fokus og aktionsenergi samtidig bliver det muligt alt andet lige at få et større udbytte, når celleprincippet bliver forsøgt realiseret.

DE 4 METODEELEMENTER

Hovedpersonbegrebet
Celleprincippet
Biografisk fokus
Aktionsenergi

a) Hovedpersonbegrebet

Kontanthjælpsmodtagerne skal betragtes og tiltales som hovedpersoner. Det er ikke kun et spørgsmål om ordvalg, men i høj grad et spørgsmål om grundlæggende holdninger og værdier.

En hovedperson er en kontanthjælpsmodtager, der alene og sammen med andre selv tager ansvaret for sin egen fremtid på arbejdsmarkedet under aktiv anvendelse af de ressourcer, vedkommende enten er i besiddelse af eller kan udvikle.

Det viser sig, at kontanthjælpsmodtagere faktisk er i besiddelse af væsentlige ressourcer, der består af kontakter og netværk. I kraft af disse ressourcer har de mange gange et temmelig godt kendskab til det område, hvor de bor. Det er et kendskab, der er vidt forgrenet og omfatter familier, venner, bekendte, daginstitutioner, skoler, tidligere jobs, fritidsaktiviteter m.v., og som kan gå flere generationer tilbage.

Mange gange er hovedpersonerne ikke klar over, at de på den måde er i besiddelse af disse ressourcer, som de kan profitere af, når de ønsker at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Det skyldes, at de er blevet låst fast og/eller har låst sig selv fast i en tilskuerrolle, hvor det alene bliver kommunen, der får ansvaret for jobfindingen.

Den bedste måde at motivere folk på er at stille krav til dem. Næmlig kravet om, at de siger ja til at spille hovedrollen i deres eget liv. At det i sidste ende er dem selv - og ingen andre - der har hovedrollen i den film, der går ud på, at "Jeg skal i gang på arbejdsmarkedet".

At stille dette basale krav til kontanthjælpsmodtagerne er at møde dem med den respekt, der består i at fokusere på deres ressourcer fremfor det modsatte.

Målet er ikke kun at gøre kontanthjælpsmodtagerne til hovedpersoner i

de processer, hvor de kommer i gang på arbejdsmarkedet, men det er også, at det kan fortsætte, når de er kommet i gang, således at det endvidere kan få stor betydning for jobfastholdelsen.

Det er ligesom en Hollywoodfilm. Det bliver en dårlig film, hvis der ikke ydes en god præstation på hovedrollen. Men som det også er i Hoelywood: stjernerne kan ikke lave filmen alene, men har brug for en masse hjælp.

Ligesom i filmens verden er rammerne givne på forhånd: der er et manuskript, en rolle og nogle spilleregler. Og ligesom i filmens verden drejer det sig om, at hovedpersonerne selv tager ansvaret for at fylde rammerne ud, hvilket kræver energi, vilje og motivation.

Hvad enten vi befinder os i filmens verden eller i den verden, hvor kontanthjælpsmodtagerne skal i gang på arbejdsmarkedet, er hovedpersonen den mest betydningsfulde person, når gode resultater skal realiseres.

b) Celleprincippet

En celle består af 8-10 hovedpersoner, og dens formål er alene at få hovedpersonerne ud og i gang på arbejdsmarkedet. Når alle er ude og i gang, opløses cellen.

Den helt afgørende pointe med celleprincippet er, at den muliggør arbejdet med at opbygge og vedligeholde Gruppen, hvor hovedpersonernes isolation brydes ved, at de bliver forbundet med andre hovedpersoner i samme situation.

Der skal skelnes mellem cellen og Gruppen. Cellen er en administrativ enhed i forvaltningen, som kommunen er ansvarlig for at drive, hvorimod Gruppen består af de mennesker, der er med i cellen. Således kan Gruppen helt eller delvist leve videre, også efter at cellen er blevet opløst, og kan på den måde få en positiv betydning for jobfastholdelse.

Cellen bygger på det værdigrundlag,

der består i, at hovedpersonerne er sammen for at hjælpe hinanden i gang med det, de gerne vil og kan komme til at udrette på arbejdsmarkedet. Ikke for kommunens skyld, men for deres egen skyld.

Med dette værdigrundlag kan den proces gå i gang, hvor de enkelte hovedpersoner motiverer hinanden, og hvor den forstærkes, når de første kommer ud. Den form for motivation er meget stærkere, end når systemet forsøger at motivere den enkelte.

Cellens fundament dannes i form af et grundkursus. Formålet med dette grundkursus er, at cellemedlemmer får troen på, at det kan lade sig gøre at komme i gang på arbejdsmarkedet i regulære jobfunktioner, at de får en pakke med informationer om de muligheder, der er lovgivningsmæssigt, og at cellemedlemmerne lærer hinanden så meget at kende, at Gruppen kan dannes.

Efter dette grundkursus arbejdes der videre i cellen med en række erfaringsudvekslingsmøder efter behov, hvor både dem, der er kommet i gang, og dem, der ikke er, mødes for at inspirere og hjælpe hinanden i den videre proces.

Grundkursus og erfaringsudvekslingsmøderne er cellens formelle rum. Og ved siden af det, skal der opfordres til, at hovedpersonerne danner uformelle netværk, hvor cellemedlemmerne besøger hinanden i de private hjem, hjælper hinanden på forskellig vis m.v. På den måde kan uformelle rum styrke processen, hvor hovedpersonerne motiverer hinanden.

Grundige visiteringssamtaler til cellerne er afgørende af flere grunde. For det første er det væsentligt at vurdere, om den enkelte hovedperson kan komme til at profitere af cellemetoden. Dernæst er det vigtigt, at kontanthjælpsmodtagerne ved, hvad de går ind til. Og endelig er det velegnet til at tage brodden af den værste skepsis, som mange kontanthjælpsmodtagere intuitivt har overfor kursustiltag, der skal hjælpe dem i gang på arbejdsmarkedet.

Ved sammensætningen af cellens medlemmer får man også mulighed for at løse op på den situation, hvor nogle af hovedpersonerne måske bliver trukket ned af et negativt netværk, som deres hverdag låser dem fast i. Cellen er for disse hovedpersoner det sted, hvor nye og positive netværk kan etableres.

I det hele taget vil det være afgørende i sammensætningen af cellens medlemmer, at man tilstræber en forskellighed og mangfoldighed i forhold til køn, alder, uddannelse, baggrund m.v.

Det er afgørende, at cellelederen har de relevante kompetencer, det vil ikke mindst sige er god til at skabe tryk og autentiske menneskelige relationer i Gruppen.

Det anbefales, at cellelederen ikke er en kommunal myndighedsperson, idet det alt andet lige vil vanskeliggøre den proces, hvor cellen kommer til at fungere som det trykke og autentiske rum. Men det er ikke det samme som, at det ikke vil kunne lade sig gøre med en myndighedsperson.

c) Biografisk fokus

Steen Hildebrandt, professor ved Handelshøjskolen i Aarhus, har engang udtalt til radioen: "Det vigtigste materiale, vi råder over, er det liv, vi har levet."

Denne sætning er en meget præcis begrundelse for det biografiske værksteds fremtrædende placering på grundkurset.

Det biografiske værksted er velegnet til at skabe en situation, hvor hovedpersonerne bliver set som dem, de er, og ikke som nogen andre, og hvor hovedpersonerne ser hinanden.

Det biografiske værksted er en invitation til hovedpersonerne om at fortælle afgørende erindringsbrudstykker fra deres liv, mens de øvrige hovedpersoner lytter og kan give forskellig form for feedback: spej-

ling, værdsættelse, empati, undren, spørgsmål m.v.

Denne historiefortælling har to væsentlige funktioner i processen.

For det første er det forudsætningen for, at Gruppen kan dannes. Historierne er det kit, der binder Gruppen sammen. De gør, at hovedpersonerne kommer til at lære hinanden at kende i forhold til områder, der har stor betydning for dem. De enkelte hovedpersoner kommer via historierne i berøring med, at de føler omsorg for hinanden og et engagement i hinandens skæbne og jobfinding. Og hvad der er nok så afgørende: historierne skaber indirekte nogle af de væsentlige forudsætninger for, at hovedpersonerne kan begynde at motivere hinanden til at komme i gang på arbejdsmarkedet.

For det andet er det et velegnet redskab til at stille skarpt på de skyggekompetencer, som hovedpersonerne er i besiddelse af. Vi mennesker formes jo af det liv, vi har levet, og i denne proces kan der udvikles kompetencer, som ikke er planlagt til at have en betydning for en tilknytning til arbejdsmarkedet, men som kan have det i praksis. Dette er et væsentligt aspekt, fordi en del kontanthjælpsmodtagere mangler formelle kompetencer fra det eksisterende uddannelsessystem, men de kan opvejes af uformelle kompetencer, som hovedpersonerne mange gange ikke er klar over, at de er i besiddelse af.

Det kan være meget grænseoverskridende for nogle hovedpersoner at skulle fortælle om deres liv. I denne situation er det vigtigt, at cellelederen skaber en klangbund for, at man som historiefortæller selv vælger, hvor meget eller hvor lidt, man fortæller. Og at man uanset hvor meget eller hvor lidt, man fortæller, er inkluderet i Gruppen.

d) Aktionsenergi

Aktionsenergi er helt afgørende. Det betyder ikke kun, at der blandt

hovedpersonerne i cellen er blevet opbygget en energi om, at nu skal der altså til at ske noget. Men det betyder i høj grad også, at den kommunale sagsbehandling er på plads og kan gå ind og forstærke denne energi ved at optræde med fokus, handlekraft og effektiv administration.

Det er der to afgørende grunde til.

For det første er det jo ikke nok, at nogle af hovedpersonerne, alene og/eller sammen med andre hovedpersoner, selv kan åbne døre til virksomhederne og finde job. Hvis aktionen skal fuldføres, kræver det mange gange, at kommunerne kommer ind i billedet og laver de nødvendige aftaler med virksomheden. I følge sagens natur kan hovedpersonerne jo ikke lave bindende aftaler med virksomheden, hvis det er forløb, hvor de skal ud i arbejdsprøvning, fleksjob, løntilskud m.v.

For det andet er hovedpersonernes motivation for at komme i gang på arbejdsmarkedet ikke i alle situationer nok til at finde job. Derfor er det afgørende, at det jobfindingsnetværk, som kommunerne er i besiddelse af, bliver koblet med hovedpersonernes netværk. På den måde får kommunale jobkonsulenter mulighed for at profitere af den motivation hos hovedpersonerne, der er bygget op i cellen.

Aktionsenergi er også et spørgsmål om, at der er et konkret og målrettet perspektiv for praktikforløb og arbejdsprøvninger. Det vil sige, at det skal pege fremad mod en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, hvad enten det bliver på særlige eller ordinære vilkår.

For alle hovedpersoner, uanset om de selv kan finde job, eller de ikke kan, er der således et afgørende behov for, at der etableres et resultatskabende aktionsfælleskab med kommunen. I modsat fald vil den motivation, der er bygget op i cellen, kunne tabes på gulvet.

4. Udslusningsmodellen

Hovedpersonens fase

Formål: Hovedperson og virksomhed møder og siger ja til hinanden

- Cellerne dannes og består af 8-10 hovedpersoner. Når alle hovedpersoner er ude og kommet i gang på arbejdsmarkedet, opløses cellen. Men Gruppen kan godt helt eller delvist køre videre, men det bliver udenfor det kommunale regie.

- Et grundkursus opbygger hovedpersonernes selvtillid og motivation gennem

- Troen på, at man stadigvæk har en plads på fremtidens arbejdsmarked
- Pakken, der giver en basal viden om mulighederne for at komme i gang på arbejdsmarkedet
- Gruppen, hvor hovedpersonerne motiverer hinanden

- Forskellige former for døråbning til virksomhederne afprøves:

- Hovedpersonen selv
- Andre hovedpersoner i cellen
- Hovedpersonernes netværk udenfor cellen (familie-medlemmer, venner og bekendte, tidligere jobs/forretningsforbindelser m.v.)
- Jobkonsulenter/sagsbehandlere m.v.

- Cellen mødes efter behov til erfaringsudvekslingsmøder, hvor alle hovedpersoner deltager, både dem, der er kommet i gang, og dem, der ikke er.

- Hovedpersonerne etablerer og gennemfører selv besøgsaftaler på virksomhederne, enten på egen hånd eller med hjælp fra andre hovedpersoner, en jobkonsulent m.v.

- Jobkonsulenten overtager styringen, etablerer og gennemfører et aftalemøde på virksomheden mellem de tre parter: hovedpersonen, virksomheden og jobkonsulenten selv.

- Virksomheden overtager styringen, etablerer og gennemfører i et tæt samarbejde med hovedperson og kommunen et praktisk læringsforløb på virksomheden, hvad enten det er praktik, arbejdsprøvning, løntilskud m.v.

- Det permanente job starter, enten på særlige eller ordinære vilkår.

Jobkonsulentens fase

Formål: Formel aftale mellem virksomhed og kommune bringes på plads.

Virksomhedens fase

Formål: Kompetenceafklaring og -træning.

Permanent jobetablering

Formål: Jobfastholdelse.

- Hvordan får flere kontanthjælpsmodtagere et arbejde?

"Systemet skal møde kontanthjælpsmodtagerne med meget mere respekt. Endvidere er det vigtigt, at man ikke er alene om det, men kommer sammen med andre kontanthjælpsmodtagere. Og så skal systemet være meget mere forberedt og have mere styr på tingene. Endelig tror jeg på, at der skal noget nytænkning til. Det skader aldrig at prøve noget nyt. Her kan udlicitering af aktiveringsopgaven være en mulighed."

Michael Weber

"Der skal vises meget mere hensyn til, hvad den enkelte selv gerne vil. Det tror jeg er nøglen til en forbedret indsats. Og de enkelte sagsbehandlere og jobkonsulenter bør ikke have mere travlt, end de har mulighed for at sætte sig ind i, hvor den enkelte er henne. Man oplever tit, at de simpelthen har for travlt, hvilket betyder, at de ikke når at finde ud, hvad det er, den enkelte selv gerne vil. Der går nemt ekspeditionskontor i det."

Janni Hansen

"Jeg har jo ikke været i systemet så lang tid. Men jeg har da fået en fornemmelse af, at det kan være svært at danse med. Jeg synes også, at der er en tendens til, at tingene bliver gjort mere indviklede, end de er. Der er for mange papirer. Og mange gange virker det også ukoordineret, så højre hånd ikke rigtig ved, hvad venstre hånd gør. Jeg tror, at det er nogle af de steder, hvor man skal sætte ind."

Poul Erik Jørgensen

"Jeg tror, at den model, der er anvendt i Hovedpersonerne, er den helt rigtige. Det er det eneste, der har virket på mig. Det betyder utrolig meget, at man bliver en del af en gruppe og et fællesskab. Og det er meget spændende, at der i gruppen er folk med forskellig livsbaggrund, og at forskellige aldersgrupper er repræsenteret. Når nogle i gruppen begynder at rykke og selv finder job, så virker det stærkt på en, så tænker man: det kan jeg da også gøre!"

Freddy Jensen

"Man skal lade være med at sende kontanthjælpsmodtagerne fra den ene til den anden arbejdsplads, hvor det kan være svært at se, hvad perspektivet er. Det ender bare med, at man bliver skuffet gang på gang, og efterhånden kommer man til at opfatte arbejdsgiverne som nogle, der spekulerer i gratis arbejdskraft. I stedet skal man tage folk alvorligt og virkelig lytte til dem og lægge en plan, der tager udgangspunkt i det, de gerne vil."

Arne Jacobsson

"Jeg tror meget på gruppen. Vi skal væk fra den situation, hvor den enkelte kontanthjælpsmodtager sidder alene overfor en sagsbehandler. Det kommer der ikke meget selvtillid og selvværd ud af. Det er vigtigt, at man som kontanthjælpsmodtager finder ud af, at man ikke er alene om det, at det ikke er nogen skam at være på kontanthjælp, og at man kan være med til at hjælpe hinanden."

Jørgen Broholm

